

[Rager.]

verdensrang; man har forstået, at det var nødvendigt at give ham gode arbejdsvilkår, og man har bl. a. gennem „Rask-Ørsted Fondet“ været i stand til flere gange at bevilge midler til egnede videnskabsmænds ophold på instituttet her i København, hvor de vist hovedsagelig har lært, selvom de vel også selv har kunnet bidrage noget.

Så længe det drejer sig om den rene videnskab, er man tilbøjelig til at se på det med en vis ligegyldighed og overlegenhed. Det har nu vist sig på dette område, at det, der var videnskab, var ikke alene videnskab, men førte også noget praktisk med sig, og det tør måske siges, at det er på tide i verdensudviklingen, at man har fundet frem til nye kraftkilder. Det har været brændslet, der har måttet tage hovedstødet, kul og olie, hjulpet nogle steder af vandkraft, denne sidste udnyttelse muliggjort gennem den elektriske kraftoverføring. For tiden viser der sig truende vanskeligheder med hensyn til tilfredsstillende olietilførsler, og vi kan forudse, at disse må bringes i vejret. Tænk blot på, at den almindelige stigning i elektricitetsforbruget herhjemme og i mange andre lande er 10 pct. årlig, hvilket svarer til en fordobling i løbet af 8—9 år. Det kan blive vanskeligt at skaffe de nødvendige brændselsmængder, og brændslet bliver sikkert kostbart. Derfor hilser vi med største glæde mulighederne for gennem atomenergien at få en afløsning, en hjælper. Der arbejdes ganske vist herhjemme med en anden energikilde, nemlig vinden, og der er blevet bevilget ret store beløb til disse forsøg, men det ligger jo ud i fremtiden, er måske også vanskeligt at finde frem til en økonomisk god produktion ad den vej.

Når dette er sagt, vil jeg gerne advare imod een ting, nemlig en for stærk optimisme med hensyn til, hvad atomkraften kan bringe indenfor en rimelig årrække. Det er naturligvis først og fremmest el-værkerne, som vil være interesserede, og det er jo også kendte el-værksmænd herhjemme, de dygtigste af dem, som med iver har kastet sig over studiet af disse problemer. Men det vil vare længe, før man får den første atomproducerede elektricitetsenergi i et sådant omfang, at det betyder en væsentlig procentdel af den

energi, der skal benyttes. Foreløbig skal der i hvert fald investeres vældige summer, og får vi end bygget en meget stor reaktor herhjemme og får den godt i gang, så vil dens kapacitet kun svare til nogle få procent af vort årlige elektricitetsforbrug. Derfor er det rigtigt her at sige, at el-værkerne ikke kan regne med indenfor et tidsrum, som jeg vil sætte til 5—10 år, at få en virkelig aflastning på grundlag af udnyttelse af atomkraften; de må stadig forudse, at de skal bruge brændsel i form af kul og olie endnu i en årrække; de kan ikke slappe af i deres forsøg på at skaffe dette brændsel og må ikke undlade at ombygge de anlæg, hvor oliefyring nu måske kan være heldigere end kulfyring.

Det er naturligvis kedeligt, at man må se sådan på det, men jeg tror, det er rigtigt; jeg tror også, det er heldigt, at de, der herhjemme har haft med atomenergispørgsmål at gøre, har været nøgterne og beholdt begge ben på jorden.

Et par af de tidligere ordførere har talt om, at vi her i Danmark måske var noget tilbage. Det er muligt, at vi på nogle områder, med hensyn til praktiske forsøg, er noget tilbage; men der er jo ingen tvivl om, at på forskningens område ligger vi takket være professor Niels Bohrs arbejde i spidsen. Jeg er kun glad for, at vi ikke er gået i gang med det mere praktiske arbejde; vi slipper derved for en mængde børnesygdomme. Og da en forsøgsreaktor koster lige meget i et stort og et lille land, vil man finde det naturligt, at de små lande holder sig noget tilbage. At vi har fået nogle aftaler, hvis værdi det naturligvis er umuligt for os i dag endeligt at bedømme, kan kun glæde os, og det er vel også rigtigt, at tiden nu er inde til, at vi begynder at ofre noget på forsøg; men jeg tror, at de, som kommer til at lede arbejdet og tage det tekniske ansvar, stadig vil udvise den forsigtige nøgternhed, som de hidtil har vist.

Når man så tillader en produktion ved hjælp af reaktorer, kommer det jo an på, om vi i det lange løb kan få det brændsel, som skal anvendes til dem. Det bliver jo ikke et transportspørgsmål, for vi skal måske ikke bruge mere brændsel et helt år, end der kan være i en robåd, måske meget mindre; jeg er ikke i stand til at sige noget